

(ה)'מכון לחקר בעיות היהודים' בצרפת

(L'Institut D'Etude Des Questions Juives; leqj). מוסד אנטי-יהודי בצרפת שפעל ב-1943-1941. היוזמה להקמת המכון באה מצד שלטונות הכיבוש הגרמניים, והם שהקימוהו ומימנוהו. רעיון הקמת המכון עלה במאי 1941, והוא נועד לעודד תעמולה אנטי-יהודית בתווית צרפתית ולהקיע את חוסר המעש של הרשויות הצרפתיות באשר להפעלת הצעדים נגד היהודים.

פעילויות המכון, בראשותם של רנה ז'ראר ושל יורש תפקידו פול סזיל, הוכונו לתעמולה אנטי-יהודית כוללת, ל'אריזציה' בתחומי הכלכלה והתרבות, וכן להלשנות על היהודים, למסירת מידע עליהם ולהסגרתם.

הפעולה האנטי-יהודית החשובה ביותר של המכון היתה תערוכת 'היהודי וצרפת' שנפתחה ב-5 בספטמבר 1941 בארמון ברליץ בפריס. מטרת התערוכה היתה להראות לציבור באופן חזותי את התפקיד ההרסני והרה-האסון שמילאו יהודים ו'מתייהדים' בתולדות צרפת. בתערוכה בפריס ביקרו כ-500,000 צופים, וב-1942 הועברה התערוכה לבורדו (Bordeaux) ולננסי (Nancy). נוסף על התערוכה הקדיש המכון מרץ רב וכסף רב לפרסום ולהפצה של פרסומים אנטי-יהודיים, בייחוד הדו-ירחון 'Le Bulletin' ו-'Le Cahier Jaune', שנערכו במתכונת 'דר שטירמר' של יוליוס שטריכר.

במאי 1942 נמסר ללואי דרקה דה פלפוא ה'משרד הכללי לבעיות היהודים'. בכך היתה הגזענות הנאצית לנחלת הדרגים הגבוהים ביותר של הממשל הצרפתי, וקיומו של המכון נהיה למיותר ולאבן נגף לגרמנים. ביוני 1942 החליט סזיל לספח את המכון שבראשותו ל'משרד' של דרקה. המכון החדש, שנקרא 'מכון לחקר בעיות היהודים ובעיות אתניות-גזעיות' (L'Institut D'Etude Des Questions Juives Et Ethno-Raciales) בראשותו של האנתרופולוג ז'ורז' מונטנדון. המכון נועד לחשוף את הנמנים עם העם היהודי תוך שימוש בקריטריונים גזעיים. המכון נחנך ב-24 בפברואר 1943, אך התקיים על הנייר בלבד, וכבר ביוני אותה שנה נעלם כליל.